

Slovenská hematologická a transfuziologická spoločnosť Slovenskej lekárskej spoločnosti.

TELEFÓN: +421948216361 TELEFAX: +421263532167

e-mail: hatalova.antonia@gmail.com

v Bratislave, 16.10.2024

Súčasný medicínske a klinické postupy založené na dôkazoch otvorili nové možnosti liečby hematologických ochorení. Transplantácia kmeňových krvotvorných buniek je príkladom takéhoto pokroku a za zdroj kmeňových buniek sa dnes považujú periférna krv, kostná dreň a pupočníková krv. Uskladnenie alogénnej (nepříbuzenskej) pupočníkovej krvi, ako aj jej klinické použitie sa opiera o medicínu dôkazov. Dôkazy v prospech uskladnenia a klinického použitia autológnej pupočníkovej krvi nie sú vedecky dostatočne podložené. Služby súkromných bánk na uskladnenie pupočníkovej krvi na autológne použitie spochybnila bioetická európska komisia, zriadená pri Európskom parlamente. Tá vo svojom vyhlásení neodporúča privátne uskladnenie pupočníkovej krvi. Dokument s názvom Ethical Aspects of Umbilical Cord Blood Banking z roku 2004 stále platí a nebol spochybnený žiadnou odbornou spoločnosťou. Podobné stanovisko zaujala Česká hematologická spoločnosť, s jej znením sa naša Slovenská hematologická a transfuziologická spoločnosť (SHaTS) plne stotožnila a stanovisko výboru SHaTS vydané v roku 2008 konštatuje, že „uskladnenie pupočníkovej krvi pre autológnu (privátnu) potrebu môže pripadať do úvahy, ak je takého uskladnenie súčasťou programu, ktorého primárnym cieľom je použitie jednotiek pupočníkovej krvi pre alogénne transplantácie kmeňových krvotvorných buniek“.

SHaTS opakovane poukazovala na potrebu preskúmania odborného, etického aj právneho rozmeru odberu, uskladnenia a použitia pupočníkovej krvi na autológne účely v privátnych podmienkach. Upozorňovali sme na širokú problematiku komerčného uskladnenia, vrátane informovaného súhlasu, propagácie informácií, finančných aspektov, konfliktu záujmov, vlastníckych práv. Pripomínali sme absenciu legislatívnych podmienok na vytvorenie verejného registra pupočníkovej krvi pre alogénne použitie.

Na odborných stretnutiach a diskusiách na Ministerstve zdravotníctva Slovenskej republiky (MZ SR) našu hematologickú odbornú spoločnosť zastupoval vtedajší hlavný odborník pre hematológiu a transplantáciu krvotvorných buniek Doc. MUDr. Martin Mistrík, CSc. Výsledky odbornej diskusie hematológov a členov Etickej komisie pri MZ SR (EtK MZ SR) k tejto problematike boli zverejnené v troch stanoviskách. Stanoviská EtK MZ SR k problematike Darcovstvo, skladovanie a využitie krvotvorných buniek z pupočníkovej krvi boli publikované v roku 2008, 2011, v poslednom stanovisku k tejto problematike, dňa 9. januára 2013 EtK MZ SR konštatuje, že nedošlo „k žiadnemu posunu v komplexnom riešení predmetnej problematiky zo strany štátu“. Všetky tri stanoviská EtK MZ SR sú dostupné na stránkach MZ SR.

Otvorenie diskusie na túto tému vítame. Považujeme za nevyhnutné, aby tvorcovia zdravotnej politiky Slovenskej republiky vyriešili odborné, etické a právne dilemy spojené s darovaním, uskladnením a použitím pupočníkovej krvi a vytvorili legislatívne podmienky na založenie verejnej banky na uskladnenie pupočníkovej krvi na alogénne (nepříbuzenské) použitie.

S úctou

MUDr. Antónia Hatalová, PhD.
prezidentka SHaTS SLS